

Dr. Janko Pajk.

(Spisal *dr. Fr. L.*)

Prijateljstvo nam nalaga dolžnost, da zopet pišemo življenjepis slovenskemu književniku. V onih letih, ko se začenja vneti ogenj domovinske ljubezni, v lepih dijaških letih smo mnogokrat obstali ob imenu Janka Pajka, ki smo ga spoznavali neutrudljivega delavca na našem književnem polju. In ko se je naposled osnulo tesnejše razmerje med njim in med pisateljem teh vrstic, cenili smo poleg drugega tudi lepa svojstva njegovega značaja. Ker je sedaj nepričakovano zgodaj sklenil življenje, podajemo iz svojega poznavanja bravcem malo njegovo sliko, kratko načrtano podobo njegovega življenja in delovanja.

Naš pisatelj se je rodil v Št. Pavlu v Savinjski dolini ali pri Boljski na Štajerskem, dné 14. grudna l. 1837. V osnovne šole je hodil v Spodnji Poljskavi, ne daleč od Pragerskega; učni jezik je bil tukaj kakor večinoma drugodi na Spodnjem Štajerskem nemški. V l. 1849. in 1850. pa je bil v ljudski šoli v Mariboru, da se tam bolje pripravi za gimnazijo, v katero je vstopil l. 1850. Gimnazijec je bil od l. 1850. do 1858. vseskozi z odličnim uspehom. V prvih treh letih gimnazijskih mu je bil učitelj veronauka in slovenščine Davorin Trstenjak. Tako se je začelo znanje med učiteljem in učencem, ki je bilo jako važno za slovstveno delovanje Pajkovo.

„Dom in svet“ 1899, šte. 23.

Ko je prebil l. 1858. zrelostni izpit z odliko, odšel je na dunajsko vseučilišče, na katerem se je do l. 1862. učil slavistike in klasičnih jezikov. Ves čas svojega bivanja na Dunaju je bil marljiv učenec Miklošičev, s katerim je občeval tudi osebno. Med drugimi njegovimi profesorji omenjamo slavnega Bonitza, ki je cenil svojega nadarjenega slušatelja.

Dr. Janko Pajk.

Po dovršenih izpitih je bil nastavljen l. 1862. za namestnega učitelja na goriški gimnaziji, kjer je ostal do l. 1864. in učil največ slovenščino. V tej dobi je objavil svoj prvi spis. Pa o tem čujmo njega samega¹⁾: „Pisateljati sem začel l. 1862 po dovršenih univerzitet-skih naukah s sestavkom: ‚Nekteri fonetični zakoni našega jezika‘ v Novicah 1862, št. 39. Prvi deljši spis sem priobčil v programu goriške gimnazije l. 1863 z nadpisom: ‚O slovenskih narodnih pesnih‘. Iz učenja hrvatsko-srbske literature je prirastla knjiga: ‚Izbrane narodne srbske pesni‘ v

Gorici 1865²⁾, iz ktere je ‚Kratka srbska gramatika‘ sim prenativena. Ondaj sem namerjaval celo zbirko hrvatskih in srbskih poezij, namreč ‚dubrovačkih‘ s slovenskim tolmačenjem izdati; čas in občinstvo podvzetju nista bila ugodna. Iz Gorice v Kranj

¹⁾ Jos. Pajka Izbrani spisi. 1872. Predgovor.

²⁾ Drugi natisk je izšel v Ljubljani 1881. Založila in izdala Klein & Kovač.